การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี

RISK MANAGEMENT OF BASIC EDUCATION SCHOOL UNDER NONTHABURI PIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

กาญจนา ศิริพานิช (Karnjana Siripanich) [1*]
กัญญ์รัชการย์เลิศอมรศักดิ์ (Ganratchakan Lertamornsak) [2]
[1] นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
[1] Student of Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University
[2] รองผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
[2] Deputy Director of Academic Resource Center, Suan Sunandha Rajabhat University
* Corresponding Author E-mail: annbritney@hotmail.com

รับต้นฉบับ 14 พฤษภาคม 2562 ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 2 มิถุนายน 2562 รับลงตีพิมพ์ 14 มิถุนายน 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ1) ศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี 2)เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ดูแลรับผิดชอบงานบริหารความเสี่ยง จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา t-test f-test และ Scheffe's method

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านบริหารงบประมาณ ($\bar{X}$= 3.98) ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X}$= 3.91) ด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X}$= 4.10) และด้านบริหารวิชาการ ($\bar{X}$= 3.85) ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารความเสี่ยง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้ 3.1) ด้านบริหารวิชาการควรมีการมอบหมายงานหรือความรับผิดชอบตามความรู้ ความสามารถของบุคลากร เสริมทักษะและศักยภาพของบุคลากร นิเทศติดตามมีแผนการพัฒนาสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญมีการประชุมด้านวิชาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนให้ชุมชนที่เกี่ยวข้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน 3.2) ด้านบริหารงบประมาณ การใช้งบประมาณของสถานศึกษาควรนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในสถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ/ กิจกรรมใช้งบประมาณ

สถานศึกษาอย่างชัดเจนสามารถตรวจสอบได้อย่างต่อเนื่อง และมีระบบสารสนเทศและเทคโลยีในการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิผล 3.3) ด้านบริหารงานบุคคล ควรสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรที่ทำงานประสบความสำเร็จ การขึ้นเงินเดือน ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องอัตรากำลังคนอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรต่อเนื่องและเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ การทำงานร่วมกันเป็นทีมและสร้างมนุษยสัมพันธ์ในสถานศึกษา 3.4) ด้านบริหารทั่วไป ได้แก่ การบริหารจัดการร่วมกันของบุคลากรสถานศึกษาและกำหนดนโยบายแผนพัฒนา การบริหารจัดการโครงสร้างสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทั่วถึง พร้อมมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เน้นรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่ดีและการจัดอาคาร สถานที่วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the state of risk management in basic schools, Under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office2) compare risk management in basic schools and 3) to find ways to develop risk management in basic schools The sample group used in the research was 166 school administrators and teachers. The research instrument was the estimation questionnaire. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe's method and content analysis.

The research result showed that: 1) Risk management in basic schools Under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office Overall, it was at a high level($\bar{X}$= 3.90) as a whole when considered in terms of the average, from high to low to the following: budget management ($\bar{X}$= 3.98), personnel management ($\bar{X}$= 3.91), general administration ($\bar{X}$= 4.10) and academic administration ($\bar{X}$= 3.85) respectively. 2) Comparative results, comments, risk management at Basic school Under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office classified by age education level and work experience was not different. 3) Guidelines for developing risk management in basic schools there should be as follows: 3.1) Academic administration, including assignments or responsibilities according to knowledge Personnel ability to enhance skills and potential of personnel Supervision, follow-up, there are educational development plans, teaching and learning management that focus on students is important, there are academic meetings, promotion of participation in all sectors, for the relevant communities to determine the vision, mission, and goals of the school. 3.2) On budget management, such as the use of budget of educational institutions, should adopt good governance principles to manage educational institutions, appointment of procurement committees in educational institutions, the implementation of plans, projects/activities, budget use, educational institutions clearly able to continuously monitor, have information systems and effective control technology. 3.3) Personnel management there should be creating morale for the personnel who work successfully Salary increase Promote and continuously develop personnel of educational institutions, sufficient manpower and

suitable for the operation. There is an evaluation of the performance of personnel continuously and systematically, can be checked. Working together as a team and building human relations in educational institutions. 3.4) General administration, including joint management of personnel, educational institutions, and policy formulation, development plans Systematically manage the school structure with clearly assigned duties Emphasis on the management style of participatory management Create a good atmosphere and culture Have a building The location of materials and equipment to be sufficient for the management of educational institutions.

Keywords: Risk management, Basic education school

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษามีการแบ่งโครงสร้างภายในตามกฎกระทรวง และเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ซึ่งสถานศึกษาได้แบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่ม ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา คือ ครอบคลุมใน 4 งาน คือ งานวิชาการงานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปโดยไม่ได้คำนึงถึงการบริหารงานด้านความเสี่ยงที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ไม่ควรมองข้ามเช่นกันการบริหารงานขององค์กรทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นบริษัท ห้างร้าน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ โรงเรียน ทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชนทุกองค์กรจะตั้งวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจนและกำหนดกลยุทธ์เป้าหมาย เพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างผลกำไร เพื่อให้บริการประชาชน เป็นต้น แต่ไม่ว่าจะกำหนดวัตถุประสงค์ไว้เช่นใดก็ตาม การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้นมักไม่สมบูรณ์ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ เพราะองค์กรมักจะประสบกับความเสี่ยงในด้านต่างๆ อยู่เสมอทั้งนี้ความเสี่ยงเหล่านี้อาจจะปรากฏในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550) การบริหารความเสี่ยงถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ได้รับความสนใจและถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย โดยผู้บริหารนิยมใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการระบุ ลดหรือควบคุมความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ อันจะส่งผลให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ซึ่งความเสี่ยงย่อมมีทั้งคุณและโทษ ถ้ารู้จักบริหารความเสี่ยงและควบคุมความเสี่ยงได้ก็จะเกิดผลเป็นที่น่าพอใจในองค์กร วิธีการควบคุมความเสี่ยงของแต่ละองค์กรจะแตกต่างกันไปตามปัจจัยของแต่ละองค์กร ดังนั้นในการตัดสินใจของผู้บริหารย่อมมีโอกาสเกิดความเสี่ยงขึ้นได้เสมอจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดความรุนแรงของความเสี่ยงอันเกิดขึ้นจากการตัดสินใจแต่ละครั้ง (เกศสุดา ไกรนารา, 2556) อย่างไรก็ตามการบริหารความเสี่ยงควรคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย กลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบการเงินและชื่อเสียงขององค์กรเป็นสำคัญ (กัญชลี จำนงค์วงศ์, 2551)

“ความเสี่ยงทางการศึกษา” เป็นแนวคิดค่อนข้างใหม่ที่ยังไม่มีการนำมาใช้ในวงการศึกษามากนัก ไม่เหมือนในวงการธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง เพราะการดำเนินทางธุรกิจถ้าพลาดก็หมายถึงหายนะ ส่วนการศึกษาดูเสมือนไม่เป็นอะไร อะไรก็ได้ แท้จริงแล้วไม่ใช่ เพราะความเสี่ยงทางการศึกษาเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกพื้นที่ ถ้าคิดในการลงทุนเม็ดเงินกับความพอเพียงและเวลาที่สูญเสียไปกับการดำเนินการที่ปราศจากการบริหารจัดการความเสี่ยงในสภาพระบบราชการที่ “ไม่มีต้นทุน” แล้วจะส่งผลต่อความหายนะทางการศึกษาได้เช่นกัน (ธร สุนทรายุทธ, 2550)

ทั้งนี้หากสถานศึกษาไม่ดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมงานในสถานศึกษาก็จะทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาได้และจากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่สถานศึกษาจะเกิดความเสี่ยงให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สถานศึกษายอมรับได้ประเมินได้ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบโดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักของสถานศึกษาและเป้าหมายตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของต้นสังกัดและเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพครอบคลุมปัจจัยความเสี่ยงทางด้านการศึกษาในปัจจุบันผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษามาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยที่จะศึกษาถึงปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาและการพิจารณาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี จำแนกตามข้อมูลทั่วไป
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีโดยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีจำนวน 95 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 95 คน และครูผู้ดูแลรับผิดชอบงานบริหารความเสี่ยง จำนวน 2,665 คน รวมทั้งสิ้น 2,760 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 95 คน และครูผู้ดูและรับผิดชอบงานบริหารความเสี่ยงจำนวน 338 คน รวมทั้งสิ้น 433 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี โดยการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกนโดยกำหนดความคาดเคลื่อนเท่ากับ 0.5 มีระดับความเชื่อมั่น 95%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน โดยผู้วิจัยได้มีขั้นดำเนินการดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เพื่อขออนุญาตไปเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีจำนวน 95 โรงเรียน

2. ส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ พร้อมซองเปล่าจ่าหน้าซองถึงผู้วิจัยติดตราไปรษณียากรเพื่อสะดวกในการส่งคืน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมานใช้ทดสอบสมมุติฐานดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี โดยใช้วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ด้วย t-test (Independent t-test) เป็นการทดสอบประชากร 2 กลุ่ม โดยที่สุ่มตัวอย่างจากแต่ละกลุ่มอย่างเป็นอิสระเท่ากัน โดยในขั้นตอนแรกทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน ก็จะใช้การทดสอบ t แบบ Equal Variances Assumed แต่ถ้าค่าความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันใช้การทดสอบ t แบบ Equal Variances not Assumed

4.2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปด้วย One-way ANOVA (One-way Analysis of Variance) และทดสอบรายคู่ โดยวิธี LSD

4.2.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ด้านบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านบริหารวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนวัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนตามสภาพจริง ($\bar{X}$= 3.85) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ($\bar{X}$= 3.85) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระดับความเสี่ยงในภาพรวมของโรงเรียนด้านบริหารวิชาการ ($\bar{X}$= 3.85) ตามลำดับ

1.2 ด้านบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 3.98) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่มีเข้าใจและชำนาญในการทำเอกสารจัดซื้อจัดจ้าง ($\bar{X}$= 4.25) รองลงมา ได้แก่ มีการจัดทำเอกสารทางการเงินของโรงเรียนเป็นปัจจุบัน ดำเนินการตามระเบียบและแนวปฏิบัติ ($\bar{X}$= 4.23) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดระบบจัดซื้อจัดจ้างเปิดเผยโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ($\bar{X}$= 4.16) ตามลำดับ

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.91) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อประกอบการพิจารณาขึ้นเงินเดือน ($\bar{X}$= 4.13) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีกิจกรรมพัฒนาครูและบุคลากร เป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$= 4.09) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สนับสนุนและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ ร่วมปฏิบัติรับผิดชอบ ($\bar{X}$= 4.05) ตามลำดับ

1.4 ด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้บุคลากร และนักเรียนร่วมกันประหยัดทรัพยากรเพื่อลดรายจ่าย เช่น การประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ($\bar{X}$= 4.10) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้ ($\bar{X}$= 4.05) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สิ่งอุปโภคบริโภค มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน เช่น น้ำดื่ม ร้านอาหาร ($\bar{X}$= 3.98) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารความเสี่ยง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

3.1 ด้านบริหารวิชาการ ควรดำเนินการดังนี้ 1) มีการมอบหมายงานหรือความรับผิดชอบตามความรู้ความสามารถของบุคลากร 2) มีการเสริมทักษะและศักยภาพของบุคลากร เช่น การฝึกอบรม การสัมมนาและการศึกษาดูงาน เป็นต้น 3) มีการนิเทศภายในและติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร 4) ควรมีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้อย่างชัดเจน 5) สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ 6) ควรมีการประชุมประจำเดือนทางด้านวิชาการของสถานศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข 7) สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อเข้ามาระดมความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน และ 8) ควรมีการวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน

3.2. ด้านบริหารงบประมาณ 1) การใช้งบประมาณของสถานศึกษาควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในสถานศึกษา 3) ควรมีการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ/ กิจกรรมในการใช้งบประมาณสถานศึกษาอย่างชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ 4) ควรมีการติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ 5) สถานศึกษาควรมีระบบสารสนเทศและเทคโลยีในการควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิผล

3.3 ด้านบริหารงานบุคคล 1) ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรที่ทำงานประสบความสำเร็จ เช่น ใบประกาศเกียรติคุณ และการขึ้นเงินเดือน เป็นต้น 2) การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) ควรมีการอัตรากำลังคนอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน 4) ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ และ 5) ควรมีการทำงานร่วมกันเป็นทีมและสร้างมนุษยสัมพันธ์ในสถานศึกษา

3.4 ด้านบริหารทั่วไป 1) ควรมีการดำเนินการบริหารจัดการร่วมกันของบุคลากรสถานศึกษาและกำหนดนโยบายแผนพัฒนา 2) ควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์อย่างทั่วถึงและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา 3) ควรมีการบริหารจัดการโครงสร้างสถานศึกษาอย่างเป็นระบบพร้อมทั้งการมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานอย่างชัดเจน 4) สถานศึกษาควรเน้นรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนของบุคลากร 5) ควรมีการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่ดีในสถานศึกษาของบุคลากร และ 6) ควรจัดอาคาร สถานที่ให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริหารงบประมาณ ($\bar{X}$= 3.98) ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X}$= 3.91) ด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X}$= 3.86) และด้านบริหารวิชาการ ($\bar{X}$= 3.85) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพได้มีการกระจายอำนาจการบริหารการจัดการศึกษาทั้งด้านวาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและงานบริหารทั่วไป ไปให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การจัดองค์กรมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนที่จัดบริหารสาธารณะย่อมมีอิสระในการบริหารทั้งด้านทรัพยากรบุคคลและอำนาจหน้าที่ในกรอบที่กฎหมายให้อำนาจไว้ การกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีตุดมุ่งหมายสำคัญจะทำให้สถานศึกษามีอิสระมีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องหารของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และประเทศชาติโดยรวมการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจกับกระบวนการการบริหารความเสี่ยงและนำมาจัดการให้ครอบคลุมงานทุกด้านในสถานศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของกิ่งกาญจน์ คงจุน (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง

ทางด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ใน 40 ขอบข่ายการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป พบว่า การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านและสอดคล้องกับผลการวิจัยของเกศสุดา ไกรนารา (2556) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ พบว่าการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีระดับความเสี่ยงสูงสุด คือ การจัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมค้นหาและระบุการดำเนินงานวิชาการในประเด็นดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและการนิเทศติดตาม

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารความเสี่ยง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการองค์กร เป็นเรื่องส่วนรวมที่ทุกคนในองค์กร ตั้งแต่คณะกรรมการ ผู้บริหารระดับสูงจนถึงพนักงานทุกคนควรได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ในเชิงลึก เชิงบูรณาการและเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการกำหนดกลยุทธ์ นโยบายแผนงาน แผนปฏิบัติการ กิจกรรมขององค์กรซึ่งการบริหารความเสี่ยงที่ดีจะคาดคะเนการวัดความสามารถและการดำเนินงานของบุคลากรภายในองค์กรสอดคล้องกับผลการวิจัยของเกศสุดา ไกรนารา (2556) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่าการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝันจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

3.1 ด้านบริหารวิชาการ แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 1) มีการมอบหมายงานหรือความรับผิดชอบตามความรู้ความสามารถของบุคลากร 2) มีการเสริมทักษะและศักยภาพของบุคลากร เช่น การฝึกอบรม การสัมมนาและการศึกษาดูงาน เป็นต้น 3) มีการนิเทศภายในและติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร 4) ควรมีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้อย่างชัดเจน 5) สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ 6) ควรมีการประชุมประจำเดือนทางด้านวิชาการของสถานศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข7) สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อเข้ามาระดมความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนและ 8) ควรมีการวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านบริหารงบประมาณ แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 1) การใช้งบประมาณของสถานศึกษาควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในสถานศึกษา 3) ควรมีการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ/ กิจกรรมในการใช้งบประมาณสถานศึกษาอย่างชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ 4) ควรมีการติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) สถานศึกษาควรมีระบบสารสนเทศและเทคโลยีในการควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิผล

3.2 ด้านบริหารงานบุคคล แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 1) การสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรที่ทำงานประสบความสำเร็จ เช่น ใบประกาศเกียรติคุณและการขึ้นเงินเดือน เป็นต้น 2) การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) ควรมีการอัตรากำลังคนอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน 4) ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ และ 5) ควรมีการทำงานร่วมกันเป็นทีมและสร้างมนุษยสัมพันธ์ในสถานศึกษา ด้านบริหารทั่วไป แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 1) มีการดำเนินการบริหารจัดการร่วมกันของบุคลากรสถานศึกษาและกำหนดนโยบายแผนพัฒนา 2) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์อย่างทั่วถึงและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา 3) ควรมีการบริหารจัดการโครงสร้างสถานศึกษาอย่างเป็นระบบพร้อมทั้งการมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานอย่างชัดเจน 4) สถานศึกษาควรเน้นรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนของบุคลากร 5) การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่ดีในสถานศึกษาของบุคลากร 6) ควรจัดอาคารสถานที่ให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา

ทั้งนี้เนื่องจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงเป็นสำคัญ เพราะจะต้องดำมาใช้ในการบริหารหรือพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาหรือมาตรฐานแห่งชาติที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีการประชุมปรึกษาหารือและสร้างความร่วมมือร่วมกันในองค์กร สอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงใจ ช่วยตระกูล (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า แนวทางการบริหารความเสี่ยงมีดังนี้ มีปัจจัยความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนควรใช้วิธีการบริหาร ความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมไปถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัย ความเสี่ยงด้านการเงินควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพรวัลย์ คุณาสถิตชัย (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของด้านการเงินของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปัจจัยความเสี่ยงด้านความมั่นใจทางการศึกษาควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคีคือชุมชน ผู้ปกครองและผู้ประกอบการ ปัจจัยความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง รวมไปถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยควรใช้วิธีการควบคุม และหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมไปถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากร ในสถานศึกษา ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ในขณะที่วินัย เวียงลอ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือพบว่า แนวทางการบริหารความเสี่ยงมีดังนี้ ควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน ส่วนการลดความเสี่ยงโรงเรียนควรสรรหาบุคคากรที่มีความรู้เรื่องการเงินและบัญชีมาปฏิบัติหน้าที่โดยตรงและการปฏิบัติงานด้านการเงินและต้องดำเนินการให้ถูกต้องและเป็นไปตามระบบระเบียบ สำหรับการยอมรับความเสี่ยงควรจัดงบประมาณสำรองให้ภารกิจที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ให้บรรลุผลสำเร็จ และไม่พบการดำเนินการถ่ายโอนความเสี่ยง ส่วนการควบคุมภายในโรงเรียนควรดำเนินการให้เป็นระบบและสามารถควบคุมการปฏิบัติงานการเงินของโรงเรียนได้และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเกศสุดา ไกรนารา (2554) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้พบว่า แนวทางบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตร การวัดและประเมินผล แบบรายงานผลและการพัฒนาครู จัดอบรม สัมมนา ความรู้ ความเข้าใจใน

การทำวิจัยในชั้นเรียนและการเขียนโครงการ การจัดหาตำราและเอกสาร คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี ผู้วิจัยขอเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้ไปประกอบการพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี ควรนำผลการวิจัยที่พบในแต่ละด้านที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาในแต่ละด้านว่าควรมีการปรับปรุงหรือแก้ไขอย่างไร

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี

2.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการบริหารความเสี่ยงด้านวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี

เอกสารอ้างอิง

กัญชลี จำนงค์วงศ์. (2551). **การบริหารความเสี่ยง.** ค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2559, จาก opdc.dgr.go.th/PMQA51/ppt_3-4%20July51.ppt

กิตติศักดิ์ ผาลี. (2549). **ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

เกศสุดา ไกรนารา. (2556). **การพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2551). **การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธร สุนทรายุทธ. (2550). **การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: เนติกุล.

นฤมล บินหะยีอาวัง. (2553). **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประจักษ์ ทองแจ่ม. (2550). **การศึกษาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตรเขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

ปราณี พรรณวิเชียร. (2552). **การบริหารความเสี่ยง.** ค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2559, จาก http://www.eqd.rmutt.ac.th/document/RISK.ppt

ปรีชา จันทวี. (2553). **การพัฒนาระบบการประเมินและการควบคุมความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับโรงเรียน : การประเมินแบบเสริมสร้างพลังอำนาจ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ไพรวัลย์ คุณาสถิตชัย. (2553). **การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของมหาวิทยาลัยขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มนสิชา แสวัง. (2553). **การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วินัย เวียงลอ. (2552). **การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุมนา เสือเอก. (2553). **การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **การบริหารความเสี่ยงของสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แผนปฏิบัติราชการประจำปี.** ค้นเมื่อ16 มิถุนายน 2559, จาก www.nidtep.go.th/nidtep/articles/plan11.doc.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). **การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** ค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2559, จาก http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/Report/index.php.

Fleming, M. L., & Levie, W. H. (1984). **Instructional Message Design: Principles from the Behavioral Sciences** (4thed.). Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.

Flippo, E. B. (1961). **Principles of Personnel Management.** New York: McGraw–Hill.

Kotler, P. (1997). **Marketing Management: Analysis, Planning, Implementation and Control** (9thed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Saylor, J.G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981). **Curriculum Planning for Better Teacher and Learning** (4th ed.). New York: Holt.

Schiffmand,L. G., & Kanuk,L. L. (1994). **Consumer Behavior** (5thed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Taba, H. (1962). **CurriculumDevelopment: Theory and Practice.** New York: Harcourt, Brace & World.